

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Margarita Evangelica

Essche, Nicolas van

Coloniae, 1545

Quomodo Deus intra nos sit. 11

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49323](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49323)

MARGARITAE EVANG.

quatenus inde libertatē assequi possit cōscientiā
et nos vel sic tandē ad verā noticiā defectuū no-
stroꝝ peruenire possimus, efficiamurq; solliciti
ad erigendū et reformandū vires nostras, q̄s de-
struximus atq; cōfregimus, et hoc p̄ Iesum Chri-
stū, qui est reformatio nostra, p̄ quē et in rectitu-
dine sua p̄sistere valebūt. Sicq; rite fundabimur,
vt om̄ia vitæ ac passiōis dñicæ exercitia, secun-
dū supremā perfectionem superedificare possi-
mus. Quisq; aut̄ ista ignorauerit, et hūc fundū
neglexerit, ille profecto nō valebit vnq̄ profice-
re, neq; in vllō virtutū exercitio perseuerare. Et
idcirco debet vnusquisq; studiosè colere agrum
cordis sui, et obseruare sollicite vndenā moueāt,
an Deum in omnibus principaliter intendat, et
quare singula opera sua perficiat.

Quomodo Deus intra nos sit. Cap. XI.

Sciendū vero est Deū ita in nobis, et in cun-
ctis esse hoībus, quemadmodum ipse sol est
in cœlo. Quilibet enim iustus est cœlū san-
ctissimæ Trinitatis, in q̄ seipsum Deus (vt ita di-
cā) celauit: q̄ est ipse diuinus sol iustitiæ, q̄ lumi-
ne gratiæ suæ deorsum radiat (ad instar radiōꝝ
solarium) in rationalem animā: eiusq; consciēti-
am illustrat, et cor feruidum atq; fœcundum red-
dit. Anima quoque per illos radios diuinæ gra-
tiæ pascitur atque docetur. Porro quemadmo-
dum non omni tempore sol ille materialis lu-
cet, sed impeditur quandoq; per pluias, per ne-
bulam, per tonitrua, & per obscurā noctem: et li-
cet integram semper retineat in se claritatē suā,
nō tamen in terrā diffundere potest splendore su-
um: ita prorsus circa ipsum diuinū solē iustitiæ
cōtingit, q̄ in nōo spiritu habitare, et ip̄m illumi-
nare

nare dignatur. Qui similiter licet in seipso eandem semper claritatem habeat: nostris attamen peccatis & defectibus impeditus, lumen gratiæ suæ, radiosq; suos, in animam dirigere non potest. Quando enim vis animæ concupiscibilis ad sensualitatis solatia sese extrouertens, sensuales oblectationes ac voluptates appetit, eisq; frui consentit: tunc profecto in anima pluit. Quando vero rationalis vis nimia quorumlibet externorum cura distenditur, tunc nebula in anima generatur. Quando autem ira scibilis vis turbatur, tonitrua in anima concitantur. Porro quādo hæc aliq; peccata nullis poenitentia lamentis diluuntur, quid nisi nox teterrima in anima causatur? Quod si sol iste rursus in anima lucere debeat, necesse est vt ipsa peccata sua cum dolore & contritione cognoscat, confiteatur, & pro posse emendet, omnem sensualem oblectationē, solitudinem & turbationem in se mortificet. Et tunc iterum in ea sol iustitiæ radiabit, vnde & ipsa iam clare media omnia, inter se & Deum suum existentia, cognoscat. Sicut enim ex solis materialis illustratione, etiam atomi in aere illuminato perspiciuntur, sic & huiusmodi munda anima, a diuino sole interiori illustrata, omnes defectus suos, viciosas inclinationes, & infirmitates suas agnoscit. Quū autem peccato consentit, lumen amoris diuini extra seipsam fugat, & diuinum a se influxum excludit. Insuper ex essentia diuina lux quædam siue radius cōtinue in anima lucet, synderesis appellata: quæ remorsum in conscientia causat, quæ & in omnibus hominibus existit. Porro per culpæ perpetrationem anima tantam cæcitatem & amaritudinē incur-

B v rit, vt

MARGARITAE EVANG.

rit, vt præcipuam felicitatem suam minime cognoscat, & in seipsa manere tædium sibi fiat: ideoq; foris in rebus sensibilibus & externis per quinque sensus solatium quærit: & sic de vna cecitate in aliam profundius ruit. Est autem spiritus noster (in quo, vt dixi, sol iste diuinus semper commoratur) ipsa simplex & nuda essentia animæ. Et sicut Deus secundum diuinitatem suam simplex essentia nominatur, quæ nulli præterquam sibi soli cognita est, eodẽ modo habet etiam anima intra se vim quandam diuinam, quæ est omnium aliarum virium centrũ, quam nemo perfecte intelligit. Et quemadmodum Deus non est omne id, quod de ipso dici potest, ita & hæc vis, quæ nomine quoque caret, nihil est eorum, quæ vlllo doctrinæ genere explicari possunt. Et per istam vim anima Deo simillima existit. Est nanque imago Dei in anima, continens in se tres vires, memoriam scilicet, intellectum & voluntatem, per quas anima habet in sese similitudinem Dei, ipsaque beatissima Trinitas, quæ est & erit vsque in æuum vnus inseparabilis Deus, vniuit atque (vt ita dicam) celauit semetipsam in his tribus viribus. Et quidem Deus pater sese celauit, cum sapientia & bonitate in memoria, quatenus in Deo per bonas cogitationes quiesceret. Quum autẽ constet animam sine diuino adiutorio nec vnã posse bonã cogitationem habere, ideo se in seipsam conuertere debet, hoc vel simili modo dicendo: Obsecro te cœlestis pater domine Deus meus, adiuua me per sapientiam filij tui, perque eius sanctissima merita, & per amorem sancti spiritus tui, ex quo in memoria mea esse dignaris, vt ni
hil

LIBER I.

nihil vnquam cogitare vel desiderare presumam,
 nisi quod tuæ beneplacitum est voluntati. Por-
 ro Deus filius, per potentiam suam in intelle-
 ctu sese celauit, vt per ipsum anima Deum co-
 gnosceret. Quia vero puritas intellectus nostri
 in tantū nūc obscurata est, vt anima Deum su-
 um contēplari non possit, idcirco ad alterā in dei-
 tate personā cōuertere se debet, hoc pacto dicen-
 do: O fili æterni Dei, qui meum inhabitas intel-
 lectum, obsecro te per potentiam patris tui, &
 per amorem sancti spiritus tui adiuua me vt ni-
 hil vnquam cognoscam & intelligā, nisi quod
 tu volueris. Postremo Deus spiritus sanctus in
 libera voluntate celauit semetipsum, quatenus
 Deum amaret, & cum ipso in vno amore & ea-
 dem voluntate foret vnita. Sed quia prohi do-
 lor voluntas & amor animæ modo tam defe-
 ctuosi existunt, introrsum anima sese cōuertere
 debet ad spiritum sanctum, qui tertia est in dei-
 tate persona, sic orando: O spiritus sancte Deus,
 qui in mea libera voluntate esse dignaris, oro te
 adiuua me per potentiam patris, & per sapien-
 tiam filij eius, cum sis amborum spiritus, vt ni-
 hil vnquam loquar, agam, dimittam aut pati-
 ar, nisi quod tu velis. Et quia tres istæ personæ
 indiuisæ sunt, & inseparabiles, ideo pro vno
 vero Deo eas semper adorare debemus, & abs-
 que curiosa perscrutatione in ipsum simplici-
 ter credere, dicendo sic intime ac deuote ad De-
 um: O pater, o fili, o spiritus sancte, qui in
 Trinitate personarum vnus es Deus, obsecro
 te digneris me tecum vnire, adeo vt me nihil
 vnquam ab amore tuo valeat separare. Deniq;
 quamuis omnipotens Deus in nobis ita semeti-
 ipsum

MARGARITAE EVANG.

psum celauit, nequaquam tamen aliquid in nobis nisi per sanctissimā humanitatem suā vult operari. Per Adam siquidem progenitorem nostrum iam olim lapsi fuimus & eramus filij irę, diuina fruitione priuati. Sed per nouum Adam, qui Iesus, id est, saluator dicitur, reparati sumus.

Primo, quid sint, & vbi sint in nobis animę vires. Cap. XII.

Sciendum est itaq; animam sex habere vires, & affectiones septem. Pręter has ornata est quinque sensibus, & eius substantia est esse, viuere, sentire & intelligere. Opus vero, ad quod condita est, ipsum est Deum cognoscere, amare atque illo frui. Porro vires superiores in hominis capite sitę sunt. Intellectus quidem in eius anteriori parte existit, eique seruiunt oculi, & in hac vi intellectiua Dei sapientia est & operatur. Memoria vero in occipite est, in cerebro videlicet, & vtitur ministerio aurium, estque in ea, & operatur potentia Dei. Voluntas denique in superiori vertice capitis existit, cui reliqui sensus inserviunt, videlicet gustus, tactus & odoratus, estq; in ea bonitas Dei. Inferiores autem animę vires sunt in corde hominis. Ipsam quidem dexteram partem cordis vis concupiscibilis occupat, habens sibi subiectas tres affectiones, quę ad ipsam sunt inclinatę, videlicet, spę, amorem & gaudium. Sinistram vero partem cordis occupat vis irascibilis, quę similiter habet sub se tres affectiones ei sese applicantes, videlicet, odium, timorem & tristitiam. Postremo vis rationalis in medio cordis sita est, habens intra se scintillam animę, quę synderesis appellatur, quę